

erit producto e multitudinibus valorum ipso-
rum A, B, C etc. quas determinare in art. praec.
docuimus. — Porro manifestum est, si vnus
valor expressionis $\sqrt{n} \pmod{m}$ siue ipsius
 N fuerit notus, hunc simul fore valorem omnium
 A, B, C etc.; et quum hinc per art. praec.
omnes reliqui valores harum quantitatum de-
duci possint, facile sequitur, ex vno valore
ipsius N omnes reliquos obtineri posse.

Ex. Sit modulus 315 cuius residuum an
non-residuum sit 46, quaeritur. Diuisores pri-
mi numeri 315 sunt 3, 5, 7, atque numerus
46 residuum cuiusuis eorum quare etiam ipsius
315 erit residuum. Porro, quia $46 \equiv 1$, et
 $\equiv 64 \pmod{9}$; $\equiv 1$ et $\equiv 16 \pmod{5}$; $\equiv 4$
et $\equiv 25 \pmod{7}$, inueniuntur radices qua-
dratorum, quibus 46 secundum modulum 315
congruus, 19, 26, 44, 89, 226, 271, 289, 296.

106. Ex praecedentibus colligitur, si tantum-
modo semper dignosci possit vtrum *numerus pri-
mus* datus numeri *primi dati* residuum sit an non-
residuum, omnes reliquos casus ad hunc redu-
ci posse. Pro illo itaque casu criteria certa
omni studio nobis erunt indaganda. Antequam
em hanc perquisitionem aggrediamur, cri-
terium quoddam exhibemus ex Sect. petitem
quod quamuis in praxi nullum fere vsum ha-
beat tamen propter simplicitatem atque gene-
ralitatem memoratu dignum est.

*Numerus quicumque A per numerum primum $2m + 1$ non diuisibilis, huius primi residuum est vel
non-residuum, prout $A^m \equiv +1$ vel $\equiv -1 \pmod{2m + 1}$.*

Sit enim pro modulo $2m + 1$ in systemate quocunque numeri A index, a , eritque a par, quando A est residuum ipsius $2m + 1$, impar vero quando A non-residuum. At numeri A^m index erit ma , i. e. $\equiv 0$ vel $\equiv m \pmod{2m}$, prout a par vel impar. Hinc denique A^n in priori casu erit $\equiv +1$, in posteriori vero $\equiv -1 \pmod{2m + 1}$. V. artt. 57, 62.

Ex. 3 ipsius 13 est residuum quia $3^6 \equiv 1 \pmod{13}$, 2 vero ipsius 13 non-residuum, quoniam $2^6 \equiv -1 \pmod{13}$.

At quoties numeri examinandi mediocriter sunt magni, hoc criterium ob calculi immensitatem prorsus inutile erit.

107. Facillimum quidem est, proposito modulo, omnes assignare numeros, qui ipsius residua sunt vel non residua. Scilicet si ille numerus ponitur $= m$, determinari debent quadrata, quorum radices semissem ipsius m non superant, siue etiam numeri his quadratis secundum m congrui (ad praxin methodi adhuc expeditiores dantur), tuncque omnes numeri horum alicui secundum m congrui, erunt residua ipsius m , omnes autem numeri nulli istorum congrui erunt non-residua. — At quaestio inuersa, *proposito numero aliquo, assignare omnes numeros quorum ille sit residuum vel non-residuum*, multo altioris est indaginis. Hoc itaque problema, a cuius solutione illud quod in art. praec. nobis proposuimus pendet, in sequentibus perscrutabimur, a casibus simplicissimis inchoantes.

108. THEOREMA. *Omniū numerorū formae $4n + 1$, — 1 est residuum quadraticum, omnium vero numerorū primorū formae $4n + 3$, non-residuum.*

Ex. — 1 est residuum numerorū 5, 13, 17, 29, 37, 41, 53, 61, 73, 89, 97 etc., e quadratis numerorū 2, 5, 4, 12, 6, 9, 23, 11, 27, 34, 22 etc. respetive oriundum; contra non-residuum est numerorū 3, 7, 11, 19, 23, 31, 43, 47, 59, 67, 71, 79, 83 etc.

Mentionem huius theor. iam in art. 64 fecimus. Demonstratio vero facile ex art. 106 petitur. Etenim pro numero primo formae $4n + 1$ est $(-1)^{2n} \equiv 1$, pro numero autem formae $4n + 3$ habetur $(-1)^{2n+1} \equiv -1$. Convenit haec demonstratio cum ea quam *l. c.* tradidimus. Sed propter theorematis elegantiam atque vtilitatem non superfluum erit, alio adhuc modo idem ostendisse.

109. Designemus complexum omnium residuorū numeri primi p , quae ipso p sunt minora, excluso residuo 0, per literam C , et quoniam horum residuorū multitudo semper $= \frac{p-1}{2}$, manifestum est, eam fore parem, quoties p sit formae $4n + 1$, imparem vero, quoties p sit formae $4n + 3$. Dicantur, ad instar art. 77, vbi de numeris in genere agebatur, *residua socia* talia, quorū productum $\equiv 1 \pmod{p}$; manifesto enim si r est residuum, etiam $\frac{1}{r} \pmod{p}$ residuum erit. Et quoniam idem residuum plura socia inter residua C habere nequit, patet omnia residua C in classes distribui posse,